

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	MASTERAT
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPTURILE OMULUI
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DREPTURILE OMULUI ÎN ERA DIGITALĂ			Codul disciplinei	DO 13.00
2.2 Titularul de curs	Lector univ. dr. Dan SISERMAN (dan.siserman@ssuta.utcluj.ro)				
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect / practică	Lector univ. dr. Dan SISERMAN (dan.siserman@ssuta.utcluj.ro)				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoria formativă				DS
	Opționalitate				DOB

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care:	3.2 Curs	1	3.3 Seminar	1	3.3 Laborator	-	3.3 Proiect	-	3.3 Practică	-
3.4 Număr de ore pe semestru	28	din care:	3.5 Curs	14	3.6 Seminar	14	3.6 Laborator	-	3.6 Proiect	-	3.3 Practică	-
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru studiu individual și evaluare:												
(a) Evaluare												5
(b) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe												35
(c) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren												35
(d) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri												17
(e) Tutoriat												5
(f) Alte activități												0
3.8 Total ore studiu individual și evaluare (suma (3.7(a))...3.7(f))								97				
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)								125				
3.10 Numărul de credite								3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu sunt
4.2 de competențe	• Nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la curs (conform Regulamentului ECTS). Sală dotată cu proiector, ecran.
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	Prezența la seminar (conform Regulamentului ECTS). Sală dotată cu proiector, ecran.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Producerea/ proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice privind drepturile omului 2. Mediarea interumană și interculturală prin identificarea, analiza și soluționarea problemelor specifice 3. Producerea de principii, valori, etici, modalități de gândire și practici privind drepturile omului 4. Cunoașterea elementelor de filosofie a drepturilor omului, a problemelor legate de ordinea morală, crizele sociale și securitatea socială 5. Cunoașterea și aprofundarea aspectelor ce țin de egalitate și nediscriminare, regimul minorităților 6. Cunoașterea doctrinelor politice, a regimurilor sociale și a paradigmelor ideologice 7. Înțelegerea acurată a politicilor publice și a mecanismelor sociale specifice regimurilor politice 8. Aplicarea metodologiei elementelor de jurisprudență a CEDO 9. Capacitatea de a transmite cunoștințe specifice domeniului umanist 10. Activități de cercetare în cadrul institutelor de cercetare specifice domeniului
Competențe transversale	1. Gândire critică, obiectivă, argumentată 2. Capacitatea de a gândi autonom, precis și acurat 3. Identificarea prin analiză și evaluare logică a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme 4. Capacitatea de înțelegere a fenomenelor complexe din viața social-politică 5. Capacitatea de analiză axiologică a domeniilor vieții sociale (politic, economic, cultural) 6. Perspectivă plurală asupra realității 7. Înțelegerea locului și rolului drepturilor omului în societatea contemporană 8. Analiza critică a practicilor privind drepturile omului 9. Evidențierea semnificațiilor acțiunilor social-politice

7. Rezultatele așteptate ale învățării

Cunoștințe	cunoașterea conceptelor fundamentale ale drepturilor omului din perspectivă filosofică; înțelegerea evoluției istorice a ideilor și doctrinelor privind drepturile omului; identificarea principalelor izvoare filosofice și juridice ale drepturilor omului; înțelegerea rolului drepturilor omului în societatea contemporană.
Abilități	aplicarea gândirii critice în analiza teoriilor și textelor de filosofie a drepturilor omului; utilizarea metodelor de analiză filosofică și interdisciplinară; formularea de argumente coerente și fundamentate axiologic; corelarea conceptelor teoretice cu realități socio-politice actuale; comunicarea clară a rezultatelor analizelor în contexte academice.
Responsabilitate și autonomie	manifestarea autonomiei intelectuale și a responsabilității etice; respectarea principiilor eticii și integrității academice; asumarea unei atitudini civice responsabile, fundamentate pe valorile drepturilor omului; implicarea activă și reflexivă în dezbateri academice și civice.

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina urmărește să ofere o înțelegere filosofică, juridică și etică a transformărilor pe care digitalizarea și inteligența artificială le produc asupra drepturilor fundamentale ale omului.
8.2 Obiectivele specifice	Cursul își propune: 1. Să permită studenților asimilarea unui vocabular al comunicării filosofice; 2. identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei drepturilor omului; 3. Înțelegerea impactului noilor tehnologii (ex. inteligența artificială) asupra drepturilor omului.

	Facilitarea cunoașterii și aprofundării drepturilor omului, stăpânirea terminologiei specifice și acumularea de experiențe grație lecturii textelor de bază care abordează tema drepturilor omului în era digitală.
--	---

9. Conținuturi

9.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Introducere „Drepturile omului în era digitală”. Problematică. Obiective.	2	- expuneri teoretice și demonstrații practice; - analize prin dialog cu studenții;	
Demnitatea umană și inteligența artificială: conceptul filosofic al demnității; autonomia umană; transumanism și postumanism; ce este AI?	2		
Inteligența artificială și provocările etice: responsabilitatea morală; poate fi AI sigur?; problema algoritmilor și morala;	2		
Confidențialitate, supraveghere și dreptul la viață privată în societatea digitală	2		
Democrațiile în era digitală (libertatea de exprimare și cenzura; manipularea algoritmică; camerele de rezonanță etc)	2		
Dreptul la muncă și protecția socială a muncii în era AI	2		
Dezbateri filosofice contemporane asupra viitorului umanității în era inteligenței artificiale	2		
Total ore:	14		

Bibliografie:

- AKRIVOPOULOU, Christina M., GARIPIDIS, Nicolaos – *Human Rights and Risks in the Digital Era: Globalization and the Effects of Information Technologies* – IGI Global publishing, 2012
- CRAWFORD, Kate – *Atlas of AI. Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence* - Yale University Press 2022.
- FLORIDI, Luciano - *Ethics of Artificial Intelligence. Principles, Challenges, and Opportunities* – Oxford University Press, 2023.
- HAN, Byung-Chul – *Infocrația. Digitalizarea și criza democrației* – Contrasens, 2024.
- HARARI, Yuval – *Nexus. Scurtă istorie a rețelelor informaționale din epoca de piatră până la IA* – Polirom, 2024.
- HARARI, Yuval – *Homo Deus. Scurtă istorie a viitorului* – Polirom, 2018.
- ION, Alexandru – *Securitatea cibernetică. Si drepturile cetățenilor în mediul virtual european* – Ideea Europeană, 2023.
- KISSINGER, Henry et alii - *The Age of AI And Our Human Future* - John Murray Press, 2022.
- KREBS, Brian – *Natiunea Spam. Din culisele criminalității informatice* – Corint, 2019.
- LAND, Molly K., ARONSON, Jay D. (ed) – *New Technologies for Human Rights Law and Practice* – Cambridge University Press, 2018
- MĂRUȚĂ, Mihnea - *Identitatea virtuală. Cum și de ce ne transforma rețelele de socializare* – Humanitas, 2023.
- O'GIEBLYN, Meghan - *Dumnezeu, om, animal, mașină. Tehnologie, metaforă și căutarea sensului* – Humanitas, 2023.
- MULLER, Juliane - *Rights in the Digital Age* – International idea, 2025.
- O'CONNER, Sarah – *We Are Not Machines. The Fight for the Future of Work* – Editura: Allen Lane, 2026.
- POSTMAN, Neil – *Tehnopolis. Capitulara culturii în fața tehnologiei* – Contramundum, 2023.
- ROSS, Alec – *Industria viitorului. Omul și evoluția economică în era digitală* – Corint, 2020.
- RUGHINIS, Razvan – *Societatea digitală. Stapani, cetateni sau sclavi?* – Humanitas, 2022.
- SPITZER, Manfred - *Inteligența artificială. Cum ne ajută și cum ne amenință o creație superioară omului* – Humanitas, 2025.
- SOKOLOWSKI, Robert – *Mintea naturală și inteligența artificială și alte eseuri de filozofia științei* – Ratio&Revelatio, 2021.
- TEGMARK, Max – *Viata 3.0. Omul în epoca inteligenței artificiale* – Humanitas, 2019.
- TOON, Nigel – *Cum gândeste inteligența artificială. Cum am creat-o, cum ne poate ajuta și cum o putem controla* – Humanitas, 2026.
- WALSH, Toby - *Cea mai scurtă istorie a inteligenței artificiale* – Vremea, 2026.
- ZUBOFF, Shosana – *Era capitalismului de supraveghere. Lupta pentru un viitor uman la noua frontieră a puterii* – Editura Publica, 2024.

9.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
24. *** UNESCO – Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence 2021 (https://www.unesco.org/en/artificial-intelligence/recommendation-ethics)			
25. *** OECD - Human rights in the digital age (https://www.oecd.org/en/topics/human-rights-in-the-digital-age.html)			
26. *** ARTIFICIAL INTELLIGENCE RISK MANAGEMENT FRAMEWORK (AI RMF 1.0). - U.S. Department of Commerce & National Institute of Standards and Technology 2023			

9.2 Seminar / laborator / proiect / practică	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Ce înseamnă demnitatea persoanei și specificul omului?	2	• Lectură intensivă a textelor relevante • Expuneri teoretice • Analize prin dialog individual și colectiv cu studentii.	
Demnitatea umană și inteligența artificială	2		
Direcțiile eticii inteligenței artificiale	2		
Prevederi legale în UE privitoare la drepturile omului și inteligența artificială	2		
Supravegherea digitală și libertatea	2		
AI și provocările democrației	4		
Total ore:	14		

Bibliografie:

1. FLORIDI, Luciano - *Ethics of Artificial Intelligence. Principles, Challenges, and Opportunities* – Oxford University Press, 2023.
2. HAN, Byung-Chul – *Infocrația. Digitalizarea si criza democratiei* – Contrasens, 2024.
3. HARARI, Yuval – *Nexus. Scurtă istorie a rețelilor informaționale din epoca de piatră până la IA* – Polirom, 2024.
4. LEON XIV-lea – *Magnifica Humanitas. Scrisoare enciclică despre protejarea persoanei umane în era inteligenței artificiale* – Editura Presa Bună, 2026.
5. MĂRUȚĂ, Mihnea - *Identitatea virtuala. Cum si de ce ne transforma rețelele de socializare* – Humanitas, 2023.
6. RUGHINIS, Razvan – *Societatea digitala. Stapani, cetateni sau sclavi?* – Humanitas, 2022.
7. SOKOLOWSKI, Robert – *Mintea naturala si inteligenta artificiala si alte eseuri de filozofia stiintei* – Ratio&Revelatio, 2021.
8. TEGMARK, Max – *Viata 3.0. Omul in epoca inteligentei artificiale* – Humanitas, 2019.
9. *** UNESCO – *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence 2021* (<https://www.unesco.org/en/artificial-intelligence/recommendation-ethics>)
10. *** OECD - *Human rights in the digital age* (<https://www.oecd.org/en/topics/human-rights-in-the-digital-age.html>)

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Activitățile desfășurate în cadrul cursurilor și seminarelor la această materie oferă studenților masteranzi atât o abordare teoretică, cât și o abordare practică a tematicii, generând cunoștințe solide și posibilitatea unei rapide adaptări la cerințele profesionale specifice, în cadrul angajatorilor reprezentativi pentru domeniu.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare (și forma evaluare: continuă/sumativă)	11.3 Pondere din nota finală

11.4 Curs	• Capacitatea de analiză și sinteză; • Respectarea în cadrul aplicațiilor a unor cerințe compoziționale; • Gradul de cooperare student-cadru didactic; • Frecvența și gradul de participare efectivă.	Răspunsurile la evaluarea finală: 50 puncte	50%
11.5 Seminar / Laborator /Proiect / Practică	• Abilitatea tehnică, capacitatea de însușire a informațiilor și a noilor tehnici; • Timpul investit lucrărilor, variante la temele proiectelor; • Gradul de cooperare student-cadru didactic; • Spiritul de inițiativă al studentului; • Frecvența și gradul de participare efectivă.	Răspunsurile la temele de seminar: 3 prezentări a câte 10 puncte	30%
11.6 Standard minim de performanță	• Realizarea de proiecte, lucrări care să ateste utilizarea corectă a principiilor și a metodelor de bază în comunicarea profesională; • Soluționarea în timp real, în condiții de asistență calificată, a unei probleme reale/ipotetice de la locul de muncă, respectând normele de etică profesională.		

	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
Data completării: 20 iulie 2026	Curs	Lector univ. dr. Dan-Viorel SISERMAN	
	Seminar	Lector univ. dr. Dan-Viorel Siserman	

Avizul Directorului departamentului care coordonează disciplina, doar dacă acesta diferă de departamentul organizator al programului de studii	Director Departament grad didactic, titlu Prenume NUME
--	---

Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA 22 iulie 2026	Director Departament SSUTA, Conf.dr.ing. Adrian Vasile CHIRA
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere 24 iulie 2026	Decan, Conf.dr. Anamaria FĂLĂUȘ